

LÓSKA JÁNOS MAGÁNMENESE

A kisbéri félvér

elegancia, erő és páratlan intelligencia

A kisbéri félvér az Osztrák- Magyar Monarchia legkiválóbb, megjelenésében nemes, elegáns, szívós és kitartó huszártiszti hátslova volt. Tenyésztése 1853-ban kezdődött Kisbéren, a Batthyány birtokon. Ferenc József császár egy nemes vére, katonai ménes kialakítását rendelte el, mely magas vérhányadban rendelkezik angol telivér ősökkel. A gondosan válogatott kancaanyagnak és a kiváló telivér mének hatásának köszönhetően hamarosan kialakult egy az angol telivérhez közel álló, de tömegesebb, kiegyensúlyozottabb, jobb munkakészségű hátsló, melyet a település után kisbérinek neveztek el. A kiegyezés után a ménes irányítását Kozma Ferencre bízták, aki nagy hangsúlyt fektetett a legjobb egyedek kiválasztására és a párosítási terv elkészítésére.

A II. világháború előtt a mozgás javításának céljából import trakheneni méneket hoztak be a tenyésztésbe.

A fajta hazai és nemzetközi viszonylatban is számtalan sikert ért el távlovaglásban, díjugratásban, díjlovaglásban és a lovassportok királyának tartott military-ban egyaránt. A második világháború azonban itt is hatalmas károkat okozott.

A háborús események hatására 1944-ben a ménes állományát kettéosztották. Egyik felét az ország különböző uradalmaiban helyezték el, míg a másik felét Bajorországba evakuálták. Ez utóbbi állományból a ménes egy része 1945-ben hadiszákmányként az Egyesült Államokba került. 1948-ban 150 kisbéri tért haza Bajorországból, majd 1954-ben a sárvári ménes kancáival és a ménetelepeken fellelt ménekkel megkezdődött a fajta regenerálása. Sikert a hajdani híres törzsek jórészét újraéleszteni és a fajta tenyésztését az egyre inkább előtérbe kerülő sportkövetelmények felé irányítani.

1962-től az állami szerepvállalás erős csökkenésével egyidejűleg meggondolatlan és megállíthatatlan keresztezési hullám indult el az országban, amely az 1970-es évek végére a tisztavéru kancaállományt a veszélyeztetett szintre csökkentette. A rendszerváltás idejére a tradicionális ménvonalak és kancacsaládok nagy része odaveszett.

„A KISBÉRI FÉLVÉR NÉPSZERŰSÍTÉSE”

1989-ben alig 100 kancával országos szinten elkezdődött a fajta újratenyésztése. A Magyar Országgyűlés a 32/2004. (IV. 19.) OGY határozat alapján a kisbéri félvért nemzeti kincssé nyilvánította.

A kisbéri egy nemes megjelenésű, kitűnő hátas- és könnyű fogatos ló, mely kiváló külső és belső értékmérő tulajdonságainak köszönhetően a legtöbb sportágban és szabadidős lovaglás céljára is jól használható. Egyszerre nyugodt vérmérsékletű, robbanékony és acélos.

A fajta leggyakoribb színe a sárga és a pej, de előfordul feketében és szürkében is. Feje nemes, egyenes profilvonalú, szemei nagyok, kifejezőek. Nyaka hosszú, jól ívelt, középmagasan illesztett. Marja magas, háta és fara jól izmolt, lapockája dőlt.

Ménesünk története

tradíció és elhivatottság

A ménes történet a családunk története is egyben. Feleségemmel, Pálffy Andreával és gyermekeimmel, Eszterrel és Mátéval családi gazdaságban, közös munkával hoztuk létre kisbéri ménesünket, mely Nógrád megyében, Vanyarc - Sarlópusztán található. A tenyésztet az utóbbi évtizedek legnagyobb és legeredményesebb kisbéri félvér ménesévé nőtte ki magát. A nyolcvanas évek elejétől kezdtem felkutatni és regenerálni a fajtában megmaradt legértékesebb kancacsaládokat (Szikrázó, Maxim, Filou) és ménvonalakat (Ozora, Filou).

1987-ben létrehoztuk a Wesselényi Miklós Sport és Lótenyésztő Egyesületet, amely 1989-ben a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által elismert első és egyetlen magánkézből lévő törzstenyésztetté vált.

A védett magyar lófajta közül kettőnek – köztük a kisbérinek – nincs állami fenntartója, így tenyésztésük az egyetlen, mely ménesi szinten, állami segítség nélkül látja el a fajta génmegőrzését és teljesítményvizsgálatát.

1987-ben megszületett Ozora-Árvácska II Álmos nevű törzsménünk, aki ivadékai alapján máig a fajta legkiválóbb tenyészmenje és ménesünk alapítója. A tradicionális vonalak mellett - a jobb mozgás és ugróképesség érdekében - cseppvér-keresztelés útján trakheneni ménék (Postillion, Braunsberg, Advent) és más külföldi vérvonalú ménék (Címer xx, Amati, Cenzor) is szerepet játszottak a ménes kialakításában.

Törzstenyésztésként elengedhetetlen, hogy lovaink egységes, elegáns megjelenésük mellett a sportban, turizmusban és a szakoktatásban is kimagaslóan teljesítsenek. Eredményeink az alapos párosítási terveknek, a gondos felnevelésnek, a precíz felkészítésnek, sokoldalú kipróbálásnak, továbbá a közös családi munkának köszönhetőek.

1992-ben, ötvenkét év után először rendezték meg a fajta országos tenyészszemléjét, ahol az általam tenyészített lovak szinte minden kategóriában első helyen végeztek, maguk mögé utasítva a kiemelt állami méneseket, és hozzásegítve engem a legeredményesebb tenyésztő díjához. Az eddig megrendezésre került tenyészszemlék különböző kategóriákban lovaink

„A KISBÉRI FÉLVÉR NÉPSZERŰSÍTÉSE”

összesen 89 helyezést szereztek. Tizenháromszor voltam az év legeredményesebb tenyésztője. Összesen 26 első, 30 második és 11 harmadik helyezést nyertek lovaink. Kétszer kaptam Aranykoszorús tenyésztői díjat, a 2008-ban megrendezett Farmer Expo-n pedig elnyertem a kiállítás Tenyésztési Nagydíját. Az 1996-os OMÉK-on Ozora Zafir nevű kancánk aranyérmes, 2000-ben Postillion Rege kancánk bronzérmes lett, 2010-ben Cenzor Szapphó ezüstérmes, Ozora II. Aramisz ménünk pedig aranyérmes szerzett.

Az évek során számos lovunk került külföldre sport, tenyésztés és szabadidős lovaglás céljára egyaránt (Anglia, Németország, Csehország, Belgium, Olaszország stb.). Jelenleg több mint száz lóból álló ménesünk 64 kancát és 10 fedezőmént számlál. Tenyészetünk 24 fedezőmént és számos törzskancát adott a fajtának.

Sport

eredmények, melyekre igazán büszkék vagyunk

1991-ben kezdődött saját tenyésztésű lovaink versenyben való kipróbálása, hisz ekkor nőtt fel az első generáció. Fiatalkoruk ellenére hamar nagy sikereket értek el ugró és military versenyeken egyaránt.

Ozora-Árvácska Árva nevű ménünk kora egyik legeredményesebb ugrólova volt, Nádházy Árpáddal nyergében. 1995-ben díjugratásban megnyerte a Nemzetközi Mezőhegyesi Kancás és Ménversenyt, a Díjugrató Országos Bajnokságon egyéni aranyat szerzett, míg csapatban bronzérmes szerepelt. Az 1996-os amerikai olimpiai újság lovas melléklete címlapon hirdette a magyar ugrócsodát. Ezalatt Ozora-Árvácska II Álmos nevű ménemmel válogatottként részt vettem az 1995-ös Laendliche, Military Európa Bajnokságon. 1996-ban Álmos - sokoldalúságát bizonyítva - Komáromi Anikóval a nyergében megnyerte az országos tanintézeti bajnokságot díjlovaglásban.

Militaryban lovaink számos kiemelkedő eredményt értek el. Ozora II Twin Peaks nevű lovunk 2001-ben minősült a Fiatalkorú Lovak Világ Bajnokságára, 2002-ben pedig fölényesen nyerte meg a Military Országos Bajnokságot, és az év military lova lett. Számos eredményt ért el militaryban továbbá Ozora II Aramisz, Ozora Porthos (Legjobb előkezdő military ló 2003), Cenzor Cinka Panna (Legjobb kezdő military ló 2003), Cenzor Zeus, Ozora Zafir, Ozora Thetis, Cenzor Mózes, Advent Fru-Fru stb.

„A KISBÉRI FÉLVÉR NÉPSZERŰSÍTÉSE”

Tenyésztési- és sport sikereinkhez hozzájárultak a kiválóan felnevelt és felkészített lovaink, valamint a megalapozott szakmai tudással bíró szakemberek, mint például Nádházy Árpád, Ákos Ajtony, Göttler Vilmos vagy Schaller Gábor.

Turizmus

a világ élmezőnye előtt

1985 óta szervezünk egyhetes exkluzív lovastúrákat lovainkkal az ország különböző tájain, elsősorban igényes külföldi vendégkör számára. Vezettem lovastúrát a Hortobágyon, a Zemplénben, Bécs-Budapest útvonalon, az Ipoly völgyében, Tokaj és Sárospatak környékén, az Őrségben, Nógrád-megyében és a ménesünktől a Medves-fennsíkon át Szlovákiába.

Túráink során napi 40-50 kilométert teszünk meg, egy hét alatt mintegy 300 kilométert. Ehhez elengedhetetlenek jól képzett, kitartó, jó kondícióval rendelkező, kiegyensúlyozott, könnyen lovagolható lovaink. Kiváló felnevelésükhöz hozzájárulnak jó természeti adottságaink, felkészülésükhöz pedig szakszerű belovaglásuk, valamint a sportban és szakoktatásban szerzett tapasztalatuk. Csak saját tenyésztésű, felnevelésű és felkészítésű lovakkal dolgozunk a túrák során, biztosítva ezzel az állandó, megbízható minőséget.

2002-ben és 2005-ben külföldi szakújságírók véleménye alapján két lovastúránk (Attila nyomában, Hortobágy túra) bekerült a világ 10 legjobb lovastúrája közé, lovaink pedig megkapták „Európa legjobb túralovai” elismerést. Vendégeink a világ minden tájáról érkeznek (Anglia, Németország, Svájc, Franciaország, Belgium, Írország, Amerika, Japán, Kenya stb.)

Tematikus lovastúráink szolgálták mintául a kormány által 2012-ben elfogadott Kincsem Nemzeti Lovas Programban szereplő EuroHorse útvonalhálózat számára, létrehozva ezzel a magyar modellt, mely a világon egyedülálló.

Szakoktatás

piacképes tudás

Különböző képzőintézményekkel összefogva 2005 óta szervezünk OKJ-s végzettséget adó lovas szakmai képzéseket és vizsgákat.

Képzéseink különlegessége az oktatásban résztvevő lovaink kiemelkedő minőségében és nagy számában rejlik. Ezáltal egyedülállóan nagy hangsúlyt tudunk fektetni hallgatóink gyakorlati felkészítésére.

Az általunk szervezett tanfolyamok és vizsgák:

- Lovastúra-vezető
- Belovagló
- Lóápoló és gondozó
- Lótartó és -tenyésztő